

Beszámoló a 10 éves a Munka törvénykönyve c. konferenciáról

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Munkajogi és Szociális Jogi Tanszéke és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Munkajogi és Szociális Jogi Tanszéke 2021. december 13-án¹ szervezett konferenciát a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) elfogadásának tíz éves évfordulója alkalmából. A konferencia a Munkajog és Szociális jogi Tanszék szervezésével, valamint számos munkajogász közreműködésével valósult meg. Czine Ágnes rektorhelyettes és Miskolczi Bodnár Péter dékán megnyitóját, köszöntőjét követően az előadások három témakört öleltek fel. Elsőként a jelenlévők a munkajog szabályozási karakteréről, háttéréről tartottak előadásokat. Az első szekció levezetéséért Kun Attila felelt. Berke Gyula nyitóelőadásában az Mt. megalkotásának folyamatáról, a kodifikáció mögött meghúzódó okokról értekezett. Értelemszerűen vizsgálta a polgári jog és a munkajog kapcsolatát, a munkajog jogforrási rendszerét, valamint számos olyan jogintézményt, amelynek segítségével törekedett a munkajogot elhelyezni a magánjog és a közjog tengelyén. Minden egyes kérdésnél kitért a korábbi szabályozásra, a megfogalmazott kritikákra, illetve a változás mögött rejlő okok sokszínűségére. E vizsgálati módszer alapján bemutatta többek között az atipikus munkajogviszonyok problematikáját, a jogviszonyváltás intézményét, a köztulajdonban álló munkáltatóra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos aggályait, illetőleg megosztotta gondolatait a munkaszerződés megszüntetés szabályozásával kapcsolatban is. Az előadás legvégén a kollektív munkajog intézményrendszerét vizsgálta hasonló szempontok alapján. Az átfogó nyitóelőadást követően Kiss György a kontraktualitás a munkajogban címmel kezdte értekezését. A munkajog és a magánjog kapcsolatát illetően a (munka)szerződést és a munkaerőpiaci viszonyok alakulását vette alapul, különös tekintettel a piaci szereplők között fennálló paritás vizsgálatára. A szerződést, mint a piaci ügyleti forgalom alapját képező összetett konstrukciót vetítette rá a munkaerőpiaci viszonyokból fakadó sajátosságokra. Gondolatébresztő meglátásait követően lezárásként megjegyezte, hogy a különböző szerződések endeltetése a gazdasági igényeknek és a szociális szükségleteknek megfelelően alakul, így a magyar munkajogi szabályozás háttérének vizsgálatakor is ezt kell alapul venni.

Gyulavári Tamás előadása A magyar munkajog a „nemzetközi jog” tükrében címet viselte, tartalmát tekintve elsősorban a magyar és az európai munkajogi trendek,

---

¹ A konferencia december 13. napjára történő időzítése mára már hagyománnyá vált: 2011. december 13-án került elfogadásra a Munka törvénykönyve és ezen a napon a Károli Gáspár Református Egyetem „Az új Munka törvénykönyve dilemmái” címmel konferenciát szervezett. A konferencia előadásai tanulmánykötetben láttak napvilágot, Kun Attila (szerk.): Az új Munka törvénykönyve dilemmái. 2016. december 13-án „Az „új” Munka Törvénykönyve dilemmái - 5 év távlatából” címmel került megrendezésre konferencia. Ebbe a sorba illeszkedik a 2021. december 13-án megrendezett „10 éves a Munka törvénykönyve” című rendezvény. A konferencia zárszavában Homicskó Árpád dékánhelyettes úr e hagyományt folytatandó 2026 december 13-áig ígéretet tett a hagyomány folytatására (igaz, hogy 2026-ban december 13-adika vasárnapra esik, de ez nem jelenthet gondot a Munka törvénykönyve sorsát elkövetkezten követőknek).

jogalkotási lépések kerültek terítékre. A kritika-elemző gondolatok olyan kérdéseket tettek fel mint például, hogy hogyan értelmezhető a magyar Munka törvénykönyvének a rugalmassága, mennyire illeszkedik a magyar jogalkotás más európai megoldásokhoz e tekintetben. Emellett olyan fontos alapkérdéseket is érintett, mint a munkajog védelmi jellege vagy a kollektív jogok érvényesülése hazánkban.

Hajdú József előadásán keresztül megismerkedhettünk a magyar munkajognak a nemzetközi joghoz való viszonyáról. Az értekezés olyan nemzetközi jogi alapfelvetésekkel indult, mint a nemzetközi jogi normáknak való megfelelés kérdésköre. Ezt követően kitért a Nemzetközi Munkaügyi Standardok céljára, jelentőségére, az előadás legvégén összegzésként pedig értékelte a magyar munkajog helyzetét a nemzetközi jognak való megfelelés tekintetében.

Zárszóként a kérdéskör legfontosabb problémáira (pl. a nemzetközi szankciók viszonylagos gyengeségére, nemzetközi monitoring szervek közötti együttműködés), valamint a nemzetközi visszajelzésekre hívta fel a figyelmet. Az első szekció Horváth István magánmunkajog Janus arcú expanziója a „közalkalmazás” szférában c. előadásával zárult. A címnek megfelelően a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) negyedévszázados „sorsa” képezte az előadás tárgyát. Vizsgálta a Kjt. hatálya alól való kikerülés lehetőségét a törvény megalkotásakor, ezt követően pedig azokra a pontokra fókuszált, ami az elmúlt közel 30 év során a jogszabály „kiürítéséhez” vezetett. Az előadás legvégén egy alternatív megoldási javaslatot említett, aminek lényege a közös közalkalmazotti jogállás fenntartása melletti ágazati differenciálás szaktörvények segítségével.

A második szekcióban a munkaviszony teljesítésére, illetve a munkafeltételek szabályozására terelődött a hangsúly. E szekció levezető elnöke Szabó Imre Szilárd volt. Pál Lajos nyitóelőadásában elsősorban a munkaidőre, mint munkafeltételre fókuszált. Az előzetes megjegyzéseket követően az általános magatartási követelményeken keresztül (pl. méltányos mérlegelés,- egészséges, biztonságos munkavégzés) a munkaidő megszervezése kérdéskörével foglalkozott. A munkaidő fogalmának meghatározását az Mt., a 2003/88/EK irányelv, illetve a Kúria határozatainak segítségével értékelte. Ezt követően Nádas György a munkajogi kárfelelősség szabályozásának neuralgikus pontjai című előadásában elemezte a kártérítési felelősség szabályainak alkalmazásának az elmúlt tíz évben felmerült kérdéseit. A szekció Ferenc Jácint előadásával folytatódott, aki az atipikus munkaviszonyok szabályozásának főbb dilemmáira helyezte a hangsúlyt. Bevezető gondolatként általánosságban beszélt a Mt.-ben nevesített atipikus munkavégzési formákról, ezek sajátosságairól. Az előadás további részében a határozott idejű munkaviszony, valamint a távmunkavégzés intézmények vizsgálatára tett kísérletet a COVID-19 világiárvány okozta változások, nehézségek tükrében. A határozott idejű munkaviszony témakörben a jogviszonymegszüntetés kérdéskörét vizsgálta elméleti és gyakorlati oldalról egyaránt a tekintetben, hogy a koronavírus-járvány és az emiatt kialakult veszélyhelyzet, az ennek megfékezésére hozott kormányzati intézkedések elháríthatatlan külső oknak minősülnek-e. A távmunkavégzés (illetőleg az ún. home office) jogi szabályozásának átfogó áttekintése során pedig pontos képet kaphattunk a jogintézmény sorsát illetően. Petrovics Zoltán a felmondásvédelem „állapotáról” osztotta meg gondolatait. A munkaviszony megszüntetését illetően kifejtette, hogy a felek között viszonylagos erőegyensúly teremtése érdekében a munkáltató érdekeit is

védelemben kell részesíteni. Az előadásban ezt követően ismertette a jogintézményre vonatkozó, az Mt.-ben bekövetkező változásokat. Az értekezés második felét a konkrét „állapotfelmérés” képezte, aminek mércéjéül EU Alapjogi Charta, a Módosított Európai Szociális Karta, illetve az ILO 158. számú egyezmény egyes rendelkezései szolgáltak. Az értékelést követően bizonyos kihívásokra hívta fel a figyelmet, a felmondásvédelem későbbi sorsát illetően. A szekció Lőrincz György előadásával zárult. A munkaszerződés teljesítésével összefüggésben elsőként a munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszeréről beszélt. Megvizsgálta az Mt. idevonatkozó rendelkezéseit, összefüggően értékelte a szabályozással kapcsolatos kérdésköröket. A foglalkoztatási kötelezettség és az egészségi alkalmatlanság relációjában elsősorban a keresőképtelenség sajátos munkajogi megközelítésével foglalkozott. Végezetül az „áldozati határ” elvének érvényesülését vizsgálta a munkaszerződés teljesítése során, pontosabban különböző jogintézmények (pl. rendkívüli munkaidő) vonatkozásában utalt annak az elvnek a gyakorlati jelentőségére, amelynek értelmében szerződéses kikötés ellenére sem követelhető a teljesítésnek olyan módja, amely a munkavállaló egészségét veszélyezteti, mert ezek fontosabbak, mint bármilyen vagyoni érdek.

A konferencia harmadik, utolsó szekciója a munkajogi szabályozás érvényesülése és hatása címet viselte, moderátora Homicskó Árpád, a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékán-helyettese volt. A szekció nyitó előadását Kun Attila tanszékvezető, a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára tartotta, „A munkajogi szabályozás érvényesülése” címmel. Ezt követően a kollektív munkajog témaköréből Szabó Imre Szilárd tartott előadást „A munkajogi szabályozás hatása a munkaügyi kapcsolatokra (és vice versa)” címmel. Az előadások közül egyedülállóan a közszféra munkajogi szabályozásának alakulásával foglalkozott Hazafi Zoltán tanszékvezető, a Nemzeti Közszerződési Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar docense „A munkajogi szabályozás hatása a közszféra munkajogára” című előadásában. Kardkovács Kolos, a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanács tagja „A munkajogi szabályozás gazdaságpolitikai beágyazottsága és gazdasági hatásai” címmel foglalta össze a Munka törvénykönyve megszületésétől eltelt időszak tanulságait, végül Fodor T. Gábor ügyvéd „Rövid értékelés a társadalmi igazságosság és jobbiztonság szempontjából” című előadása zárta a konferenciát.